

Jana Pawła II inspiracje chrystologiczne. Red. ks. Krzysztof Kaucha, ks. Jacek Mastey. Lublin–Kielce–Kraków: Wyd. Księży Sercanów DEHON 2006 ss. 226. Biblioteka Teologii Fundamentalnej 1.

Na wstępie wypada uczynić spostrzeżenie – jakkolwiek nie odnoszące się wprost do recenzowanej pozycji – które jest ważne i radosne dla całego środowiska polskich teologów fundamentalnych. Ważne: pod przewodnictwem ks. prof. Mariana Ruseckiego jako Przewodniczącego doszło do konsolidacji i powstania Stowarzyszenia Teologów Fundamentalnych w Polsce. Radosne: owi teologowie już razem pracują i dzielą się swoimi osiągnięciami.

Bogactwo nauczania papieża Jana Pawła II jest ogromne. O tym nie trzeba nikogo przekonywać. Potężna refleksja filozoficzno-teologiczna, wsparta duszpasterską praktyką i niezwykle głębokim charyzmatem modlitwy, naznaczyła pontyfikat Wielkiego Polaka. Po jego śmierci przyszedł czas na odkrywanie, analizę i przekaz owego bogactwa. W to badanie włączyło się także grono czołowych teologów fundamentalnych. Czynią to zresztą nadal na różne sposoby. Warto przywołać tu nade wszystko

ważne sympozjum, które odbyło się w Wyższym Seminarium Duchownym w Kielcach w dniach 20-21 września 2005 r. Owocem tegoż sympozjum jest pozycja książkowa pt. *Jana Pawła II inspiracje chrystologiczne*. Jest to znakomicie przygotowane opracowanie, dokonane przez dwóch teologów ze środowiska lubelskiego: Krzysztofa Kauchę i Jacentego Masteja, które stanowi przystępną prezentację zagadnień związanych z chrystologicznymi źródłami życia i dzieła Jana Pawła II.

Publikacja ta zasługuje na uwagę przynajmniej z dwóch powodów. Najpierw jest to chyba pierwsze tego typu opracowanie poruszające inspiracje chrystologiczne w nauczaniu Jana Pawła II w kluczu poważnej próby podsumowania teologicznego dorobku zmarłego Ojca Świętego. Po drugie zaś, książka ta rozpoczyna zainicjowaną niedawno serię wydawniczą „Biblioteka Teologii Fundamentalnej”.

Omawiane opracowanie jest zbiorem artykułów znanych i uznanych polskich teologów fundamentalnych, poświęconych chrystologii Jana Pawła II. U jej podstaw edytorskich znajduje się troska o realizację głównego celu teologii fundamentalnej, jakim jest uzasadnienie wiarygodności chrześcijaństwa. Właśnie ten motyw skłonił polskich teologów fundamentalnych do tego, by za Janem Pawłem II zgłębiać przede wszystkim tajemnicę Jezusa Chrystusa oraz coraz pełniej ukazywać Go współczesnemu człowiekowi. Układ książki zgodny jest z przebiegiem sympozjum. Inaczej być nie mogło, bo inna kolejność minęłaby się chyba z zamiarem organizatorów tego wydarzenia. Oprócz wykładów wygłoszonych znalazły się i te, które z różnych przyczyn nie zostały przedstawione szerszemu gronu uczestników kieleckiego spotkania, jak choćby tekst ks. dra Jacentego Masteja, p. dra Marka Kity.

Zadanie, jakie zostało postawione przed prelegentami, tylko z pozoru wydawało się łatwe, gdyż odpowiedzialne przygotowanie tematu domagało się nierzadko całościowej analizy nauki Ojca Świętego. Niemniej udało im się wydobyć owe inspiracje chrystologiczne, które cechowały nie tylko pisarski dorobek teologiczny Jana Pawła II, ale cały jego pontyfikat – modlitwę, posługę, służbę. Słusznie zresztą podkreślano często, że wymiary osobistego świadectwa życia, nauczania i pasterzowania były ze sobą ściśle powiązane, co integralnie ujawniło się w posłudze i życiu Piotra naszych czasów. Inspiracje te były ukierunkowane na Chrystusa, w Chrystusie, przez Chrystusa i dla Chrystusa. Ten poczwórny wymiar towarzyszył w Piotrowej posłudze Janowi Pawłowi II. Jak powie ks. prof. Henryk Seweryniak: „Był Jan Paweł II w tym skupieniu na Chrystusie niezwykle konsekwentny. Rozpoczął przecież swój pontyfikat od słów: «Nie lękajcie się otworzyć drzwi Chrystusowi!» oraz od encykliki *Redemptor hominis*, a kończył wezwaniem z listu apostołskiego *Novo millennio ineunte* (*Wchodząc w nowe tysiąclecie*): «Nie trzeba wyszukiwać nowego programu. Program już istnieje, ten sam, co zawsze, zawarty w Ewangelii i w żywej Tradycji. Jest on skupiony w istocie rzeczy wokół samego Chrystusa, którego mamy poznawać, kochać i naśladować!» To właśnie z tym programem Ojciec Święty ukształtował jeden z największych pontyfikatów w dziejach ludzkości i Kościoła”¹.

Wprowadzając w tematykę sympozjum kard. prof. Stanisław Nagy, nestor polskich teologów fundamentalnych i wieloletni osobisty przyjaciel Ojca Świętego, w pierw-

¹ *Jana Pawła II inspiracje chrystologiczne* s. 198-199.

szym wykładzie stwierdził: „Wielki Jan Paweł II był prawdziwym i szczerym promotorem teologii fundamentalnej, czego najbardziej przekonującym dowodem jest fakt, że w swojej nieurzędowej, ale przecież papieskiej działalności pisarskiej uwzględnił jej osiągnięcia, choć czynił to w swoisty sposób”². Wprowadzając w tematykę wykładu i całego sympozjum, najpierw przedstawił jak Jan Paweł II rozumiał teologię fundamentalną, jak ją oceniał, by w końcu stwierdzić, że Papież był po prostu apologetą. W ten sposób niejako została uzasadniona potrzeba tegoż sympozjum. Wykład ks. Kardynała był o tyle ciekawy, że źródłem, z którego czerpał Prelegent, były nie tylko konkretne dokumenty czy pozycje w dorobku Jana Pawła II, lecz także jego personalne doświadczenie bezpośredniego kontaktu z Piotrem naszych czasów.

Kolejne referaty stopniowo odstawiały konkretne inspiracje chrystologiczne: m.in. ks. prof. Jerzego Cudy: *Chrysto-logika stworzenia w myśli Jana Pawła II*; ks. prof. Tadeusza Doli: *Antropologia paschalna Jana Pawła II*; p. dr Małgorzaty Grzeni: *Chrystus sensem dziejów w ujęciu Jana Pawła II* bądź próbowały objąć całość dobrze rozumianej chrystologii Jana Pawła II w kontekście współczesnych nurtów chrystologicznych: m.in. ks. dra hab. Tadeusza Dzidka: *Konteksty i źródła chrystologii Jana Pawła II*; ks. prof. Tomasza Węclawskiego: *Chrystologia Jana Pawła II w kontekście współczesnych nurtów chrystologicznych*. W ten sposób powstał poważny i przy tym znaczny obraz Jana Pawła II, czerpiącego inspiracje i siły do posługi od swojego Boskiego Mistrza z Nazaretu.

Nie wolno tu pominąć interesujących dopowiedzeń, jakie doskonale uzupełniały całość sympozjum. Jednym z nich był głos ks. prof. Łukasza Kamykowskiego, który zwrócił uwagę na fakt, by w przyszłości w badaniach dzieła i życia Jana Pawła II koncentrować się nie tylko na słowach (mówionych czy też pisanych), lecz także na gestach, które sprawiają, iż „Jego [Jana Pawła II – przyp. A. N.] pontyfikat miał w sobie coś z logiki samego procesu Objawienia, jak to prezentuje Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei verbum* II Soboru Watykańskiego: przekazywał naszym czasom prawdę objawioną, która jest głoszona przez Kościół w formie *gestis verbisque* (przez słowa i czyny). W niektórych dziedzinach – na przykład w otwieraniu perspektyw dialogu z religiami – śmiem twierdzić, że czyny były nawet bardziej wymowne i znaczące, niż słowa”³. W ten sposób, jak się wydaje, zostały nakreślone perspektywy dalszych badań dorobku Jana Pawła II.

Kończąc tych kilka myśli związanych z sympozjum w Kielcach i jego widzialnym owocem, jakim jest omawiana publikacja, wypada mieć nadzieję, że po inspiracjach chrystologicznych polscy teologowie fundamentalni podejmą także tematykę inspiracji eklezjologicznych. Niektóre z nich już się pojawiły w powyższej publikacji, ale wydaje się, iż to za mało. Tym bardziej, że – co raczej nie ulega wątpliwości – inspiracje chrystologiczne z pewnością kształtowały działalność Papieża Polaka skierowaną ku Kościołowi i dla Kościoła, któremu przewodził. A książka ta – będąca „hołdem złożonym Janowi Pawłowi II – Chrystologowi dziejów i Kolumnie Kościoła – którego nauczanie obfituje w oryginalne ujęcia najważniejszych zagadnień chrysto-

² Tamże s. 19.

³ Tamże s. 218-219.

logii, będącej pulsującym sercem całej teologii i życia Kościoła”⁴, którą szanowny Czytelnik dostaje do rąk – niech stanie się źródłem własnych, osobistych inspiracji chrystologicznych.

Przejrzysty układ całej monografii ułatwia zorientowanie się w omawianym bogatym materiale. Prezentowaną pracę oceniam bardzo wysoko. Jej druk świadczy też o wysokim poziomie wydawnictwa Księży Sercanów DEHON, które się go podjęło, oraz o dobrym wykorzystaniu środków przeznaczonych na promocję poważnych badań naukowych i rozpowszechnianie ich osiągnięć.

*Andrzej Napiórkowski OSPPE
Wydział Teologiczny PAT w Krakowie*

⁴ Tamże s. 6.